

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

CONSILIU

**REZOLUȚIA CONSILIULUI PRIVIND PLANUL DE LUCRU AL UE ÎN DOMENIUL CULTURII
PENTRU PERIOADA 2023-2026**

(2022/C 466/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

RECUNOSCÂND

- cultura ca fiind o sursă infinită de inspirație și inovare, o reflectare a umanității și a esteticii, a limbii noastre comune și a patrimoniului nostru comun, precum și o parte fundamentală a identităților și a comunităților noastre;
- rolul culturii ca parte integrantă a dezvoltării durabile și a transformării pozitive a societății;
- importanța tot mai mare a valorilor UE, inclusiv a libertății de exprimare și de creare;
- contribuția sectoarelor culturale și creative la ocuparea forței de muncă și la economia UE;
- rolul culturii în relațiile externe ale UE și cooperarea cu alte organisme internaționale, în special cu Consiliul Europei și UNESCO;
- planurile de lucru anterioare ale Consiliului în domeniul culturii și rezultatele obținute;

DIN PERSPECTIVA

- războiului în curs purtat de Rusia împotriva Ucrainei, țară candidată la aderarea la UE, care constituie o încălcare flagrantă a dreptului internațional și un atac la adresa drepturilor omului și a valorilor și a principiilor fundamentale ale UE, care amenință să distrugă viața culturală variată și patrimoniul bogat ale Ucrainei și care a declanșat cea mai mare strămutare de persoane în Europa de la cel de al Doilea Război Mondial până în prezent, precum și o criză energetică alarmantă;
- impactului grav al pandemiei de COVID-19 asupra societății în ansamblu, asupra fiecărei persoane și asupra multor sectoare economice, în special asupra sectoarelor culturale și creative, multe dintre acestea continuând să sufere din cauza consecințelor pandemiei;
- ritmului tot mai rapid al schimbărilor climatice, a pierderii biodiversității și, în consecință, a necesității de a se intensifica transformarea durabilă, pe care cultura o poate accelera prin sporirea gradului de sensibilizare, creativitate și inovare;
- proceselor în curs, cum ar fi digitalizarea și provocările persistente, de tipul condițiilor de muncă specifice ale artiștilor, ale creatorilor și ale altor profesioniști din domeniul culturii;

AMINTIND

- principalele referințe politice, astfel cum sunt redate în anexa II la prezenta rezoluție;
- importanța integrării dimensiunii culturale în toate domeniile de politică, programele și inițiativele relevante, precum și necesitatea unor sinergii sporite;
- eforturile depuse pentru elaborarea și punerea în aplicare a unei abordări strategice a UE în ceea ce privește relațiile culturale internaționale,

CONVINE

asupra următoarelor priorități generale în ceea ce privește contribuția lor la consolidarea cooperării culturale europene, la promovarea diversității culturale și la furnizarea de valoare adăugată europeană și din perspectiva necesității unei acțiuni comune în următorii patru ani, luând în considerare principalele provocări și ținând seama în mod corespunzător de principiile subsidiarității și proporționalității:

- a) *Artiștii și profesioniștii din domeniul culturii: consolidarea capacității de acțiune a sectoarelor culturale și creative*
- b) *Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate*
- c) *Cultura pentru planetă: valorificarea puterii culturii*
- d) *Cultura pentru parteneriatele cocreative: consolidarea dimensiunii culturale a relațiilor externe ale UE*

INVITĂ COMISIA ȘI ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE CA, ÎN CADRUL DOMENIILOR LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE ȘI ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII,

- să pregătească un document de lucru privind principalele constatări preliminare referitoare la punerea în aplicare a acestui plan de lucru al UE, pe baza contribuțiilor voluntare scrise din partea statelor membre, până în aprilie 2026 și să adopte un raport final până în iunie 2026;
 - pe baza unor consultări prealabile cu statele membre și cu părțile interesate, să ia în considerare propunerea unui cadru strategic al UE pentru cultură care să reflecte principiile directoare stabilite în anexa I și care să vizeze integrarea strategică a perspectivei politicii culturale și a avantajelor culturii în toate politicile, programele și inițiativele relevante ale UE. Planurile de lucru ale UE în domeniul culturii vor continua să identifice acțiuni specifice pentru cooperarea culturală la nivel european și să stabilească prioritățile în rândul acestora.
-

ANEXA I

I. PRINCIPII DIRECTOARE

Planul de lucru al UE în domeniul culturii se bazează pe următoarele principii directoare:

- cultura, inclusiv patrimoniul cultural, are o valoare intrinsecă și contribuie la consolidarea identității europene;
- diversitatea culturală și lingvistică reprezintă un atu fundamental al UE și trebuie respectată, promovată și îmbunătățită, inclusiv prin mobilitate și circulația operelor;
- libertatea de exprimare artistică și creativitatea sunt fundamentale pentru capacitatea umană de a face față provocărilor, de a gândi critic, de a inova și de a inventa și trebuie încurajate și sprijinite în toate modurile relevante;
- diversitatea culturală și dialogul intercultural sunt esențiale pentru promovarea și protejarea drepturilor omului; încurajează înțelegerea reciprocă, contribuie la prevenirea și soluționarea conflictelor și promovează reconcilierea, pacea și stabilitatea internațională, orice utilizare abuzivă a culturii în scopul de a răspândi propaganda de război și dezinformarea și de a incita la ură fiind incompatibilă cu valorile și principiile fundamentale ale UE;
- cultura are o contribuție semnificativă la dezvoltarea durabilă, la economie și la incluziunea socială, consolidând coeziunea teritorială;
- cultura are potențialul de a promova egalitatea și respectul reciproc și de a combate toate formele de violență, discriminare, intoleranță și prejudecată;
- punerea în aplicare ar trebui să fie sprijinită prin utilizarea optimizată a unor date și statistici de calitate.

II. DOMENII PRIORITARE

a) **Artiștii și profesioniștii din domeniul culturii: consolidarea capacității de acțiune a sectoarelor culturale și creative**

Ecosistemul cultural și creativ este de neconceput fără persoanele care creează conținut cultural în nenumărate forme: artiști și alți profesioniști, precum și instituții și organizații din domeniul cultural și creativ. Prin urmare, este indispensabil să existe sectoare culturale și creative puternice (SCC). Cu toate acestea, ele se caracterizează prin activități independente, întreprinderi mici și microîntreprinderi, competitivitate ridicată și piețe fragmentate. Artiștii și profesioniștii din domeniul cultural și creativ tind să aibă cariere bazate pe proiecte și să experimenteze un grad ridicat de mobilitate. Adesea, au un venit neregulat și imprevizibil și combină mai multe locuri de muncă pentru a-și câștiga existența.

Pe parcursul pandemiei de COVID-19, SCC au dat dovadă de o mare adaptabilitate și capacitate de inovare. Cu toate acestea, ele au fost grav afectate și continuă să resimtă consecințele pandemiei.

Invazia actuală a Ucrainei de către Rusia și efectele sale asupra ecosistemului cultural și creativ evidențiază rolul integral al actorilor culturali în societățile democratice și importanța protejării libertății de exprimare artistică, care este supusă unei presiuni din ce în ce mai mari.

Mai mult ca oricând, există acum o nevoie urgentă de a se consolida în continuare reziliența SCC, de a se sprijini redresarea și diversitatea acestora, de a se încuraja asocierea acestora cu obiectivele de durabilitate, de a se valorifica noile tendințe accelerate de pandemie, inclusiv în mediul digital, și de a se asigura condiții de muncă echitabile pentru toți profesioniștii din domeniul cultural și creativ, astfel încât mai multe voci din cadrul acestui sector independent și dinamic să se poată face auzite.

b) **Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate**

Cultura, inclusiv patrimoniul cultural, joacă un rol esențial în democrațiile noastre și în viețile oamenilor. Participarea în domeniul culturii și al patrimoniului cultural, al creativității și al artelor are un impact pozitiv asupra persoanelor de toate vârstele și din toate mediile; aceasta sporește calitatea vieții oamenilor și îmbunătățește sănătatea și bunăstarea generală ale persoanelor și ale comunităților. Participarea culturală facilitează coeziunea socială și teritorială, promovând în același timp respectarea diversității culturale și lingvistice și oferind o platformă pentru un dialog deschis în cadrul societăților civile.

Diversitatea culturală și lingvistică se numără printre principalele atuuri ale Europei și, ca atare, trebuie respectată și promovată, acordându-se o atenție deosebită limbilor mai puțin utilizate. Este necesară o atenție deosebită pentru a se asigura participarea copiilor și a tinerilor la viața culturală, precum și capacitatea lor de citire prin stimularea creativității acestora și îmbogățirea experienței lor. O abordare incluzivă a grupurilor vulnerabile și defavorizate este la fel de importantă.

Instituțiile culturale joacă un rol esențial în consolidarea democrației și a bunăstării sociale prin stabilirea de contacte cu întreaga comunitate, prin asigurarea unui acces la prețuri abordabile sau gratuit la cunoștințe și informații, cu respectarea deplină a drepturilor de proprietate intelectuală, prin îmbunătățirea alfabetizării mediatice, prin crearea unui teren comun pentru dialog și dezbateri și, astfel, prin consolidarea integrării sociale și a implicării la nivel de comunitate și, în cele din urmă, prin contribuirea la combaterea dezinformării, a discursurilor de incitare la ură și a știrilor false. Acest rol al instituțiilor culturale trebuie dezvoltat în continuare.

În acest sens, planul de lucru actual acordă o atenție deosebită promovării dezvoltării bibliotecilor. Multe biblioteci oferă și un mediu pașnic și sigur pentru persoanele vulnerabile, care are în prezent o relevanță deosebită în ceea ce privește numeroasele persoane strămutate din Ucraina și nevoia acestora de adăpost fizic și psihic.

c) **Cultura pentru planetă: valorificarea puterii culturii**

Ecosistemele culturale și creative din Europa și din afara acesteia se confruntă cu amenințări grave, atât de origine naturală, cât și umană, schimbările climatice având în special un impact pe termen lung asupra sectoarelor culturale și creative europene. Este esențial ca patrimoniul cultural și SCC să fie pregătite pentru provocările viitoare. Este momentul să acționăm în ceea ce privește pregătirea pentru riscuri în cadrul patrimoniului cultural și consolidarea rezilienței acestuia la schimbările climatice. UE va continua și va intensifica lupta împotriva traficului ilicit de bunuri culturale.

Cultura, inclusiv patrimoniul cultural, contribuie la transformarea în materie de durabilitate necesară pentru îndeplinirea obiectivelor Pactului verde european și ale Agendei 2030. În acest context, tehnologiile digitale joacă de asemenea un rol esențial. Prin urmare, inovarea în sectoarele culturale și creative, transformarea digitală și accesibilitatea culturii și a patrimoniului cultural în spațiul digital trebuie consolidate în continuare. Comunitatea de cunoaștere și inovare „Cultură și creativitate” a EIT ⁽¹⁾ va avea un rol esențial în acest sens. De asemenea, este necesar să se adopte o abordare echilibrată în cazul mediului construit. Promovarea pe scară largă a inițiativei Noul Bauhaus european (NBE) ar putea contribui la sporirea gradului de sensibilizare cu privire la importanța arhitecturii de calitate și a mediului construit.

În plus, cercetarea și statisticile în materie de cultură ar trebui îmbunătățite pentru a se putea monitoriza mai bine funcționarea SCC și pentru a se elabora politici eficiente și bazate pe dovezi în vederea sprijinirii acestora. Eurostatul ar trebui să joace un rol central și din ce în ce mai proeminent în cooperarea cu alte organizații internaționale și independente care activează în domeniul cercetării și al statisticilor în SCC.

d) **Cultura pentru parteneriatele cocreative: consolidarea dimensiunii culturale a relațiilor externe ale UE**

Bogăția și libertatea culturale ale Europei, abordarea ascendentă a UE, înrădăcinată în societatea civilă, și implicarea fermă a UE în materie de cocreare reprezintă atuuri puternice pentru relațiile internaționale din perspectiva construirii de parteneriate durabile pe picior de egalitate. Este extrem de important să se valorifice pe deplin acest potențial nu numai prin înmulțirea numărului de activități și proiecte de cooperare culturală, ci și prin creșterea vizibilității și a impactului acestora.

Războiul Rusiei împotriva Ucrainei este un indiciu clar atât al evoluției treptate a realităților geopolitice, cât și al utilizării abuzive a culturii și a patrimoniului pentru a se facilita justificarea agresiunii militare. În acest context, cocrearea culturală poate susține în mod autentic și poate comunica cu credibilitate valorile noastre europene, inclusiv libertățile artistice și drepturile culturale, în multe părți ale lumii și poate contribui astfel la limitarea sferei de influență a sistemelor autoritare.

Având în vedere viitorul planetei noastre și obiectivul comun al durabilității, este nevoie de mai multă ambiție culturală pentru schimbare și de un dialog intelectual care să pregătească terenul pentru abordări comune în spiritul Noului Bauhaus european (durabil, incluziv, frumos). Coordonarea strânsă la nivelul UE și integrarea culturii în toate domeniile relevante ale acțiunii externe a UE și în instrumentele financiare adecvate vor fi esențiale pentru consolidarea rolului culturii în relațiile externe ale UE.

III. PUNERE ÎN APLICARE ȘI METODE DE LUCRU

1. Consiliul invită statele membre, Comisia și, în ceea ce privește aspectele legate de acțiunea externă, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să colaboreze în vederea punerii în aplicare a acțiunilor din cadrul planului de lucru pe baza unei agende recurente, astfel cum se prevede în capitolul IV și în anexa A. Calendarul din anexa A este, prin natura sa, orientativ și va fi pus în aplicare de președințiile ulterioare, după caz.

⁽¹⁾ Comunitatea de cunoaștere și inovare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>).

2. Dialogul și cooperarea periodice între statele membre, instituțiile UE, societatea civilă, organizațiile internaționale și partenerii din țările terțe sunt susceptibile să genereze o abordare globală care va sprijini sinergiile și, după caz, coerența politicilor, încurajează învățarea reciprocă și pot conduce la rezultate mai bune.
3. Materializarea planului de lucru și punerea în aplicare a programului Europa creativă prin intermediul planurilor sale anuale de lucru și al altor programe și activități legate de cultură ar trebui să se completeze reciproc într-un mod sinergetic.
4. Planul de lucru al UE din domeniul culturii ar trebui să fie monitorizat de către președinția Consiliului și, dacă este necesar, poate fi modificat de către Consiliu în funcție de rezultatele obținute și/sau de evoluțiile relevante în materie de politici de la nivel european și internațional.
5. Tematicile din fiecare domeniu prioritar sunt abordate prin intermediul mai multor acțiuni (capitolul IV), utilizându-se metoda (metodele) de lucru cea (cele) mai adecvată (cele mai adecvate). Rezultatul final al fiecărei acțiuni, împreună cu un raport aferent în care se prezintă concluzii și recomandări, după caz, va fi prezentat Comitetului pentru cultură (CAC) și, dacă este necesar, Grupului de lucru pentru audiovizual și mass-media (AVMWP) pentru discuții și o posibilă decizie privind etapele viitoare.
6. Flexibilitatea dispozițiilor și a punerii în aplicare a Planului de lucru al UE în domeniul culturii este esențială pentru a se putea reacționa la provocările actuale și viitoare și la un mediu politic în schimbare.
7. Pot fi utilizate, printre altele, următoarele metode de lucru ^(*): metoda deschisă de coordonare (MDC), grupuri de experți și mese rotunde ad-hoc sau conduse de Comisie, activități de învățare *inter pares*, acțiuni experimentale și de tip pilot, reuniuni la nivel de grupuri de reflecție, studii, conferințe, seminarii sau alte formate de reevaluare a situației, dialogul cu societatea civilă, ateliere formale și informale, inițiative comune cu Consiliul Europei și cu alte organizații internaționale, concluzii ale Consiliului și reuniuni informale ale funcționarilor din cadrul ministerelor culturii și, după caz, al altor ministere.

IV. ACȚIUNI

În ceea ce privește domeniile prioritare și metodele de lucru descrise în capitolele II și III, se vor desfășura următoarele acțiuni:

- a) **Artiștii și profesioniștii din domeniul culturii: consolidarea capacității de acțiune a sectoarelor culturale și creative**

— **Statutul și condițiile de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniul cultural și creativ**

Metode de lucru: acțiuni ulterioare activității în curs a grupului MDC, ateliere tematice, posibilă conferință.

Motive: Ca acțiune ulterioară activității grupului de experți MDC, se propune o platformă online pentru a se furniza informații cu privire la condițiile de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniile culturale și creative din statele membre ale UE. Platforma se va baza pe date și materiale valoroase colectate și în cooperare cu partenerii sociali reprezentați în diferite sectoare culturale și ar trebui să țină seama în permanență de actualizări și de noile măsuri. În plus, vor fi luate în considerare și subiecte precum diversitatea, mobilitatea și perspectiva de gen. Acest lucru ar contribui la obținerea de informații privind condițiile de muncă din întreaga UE și la o mai bună gestionare a cerințelor administrative în ceea ce privește securitatea socială și alte aspecte, cum ar fi impozitarea. Schimbul de experiență în ceea ce privește Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) pentru acest subiect ar trebui de asemenea luat în considerare.

Rezultate scontate: o platformă online care să permită schimbul continuu de informații și de bune practici între părțile interesate în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniul creativ, trecerea în revistă a progreselor înregistrate și lucrări pe marginea unor recomandări concrete privind statutul artistului ^(*).

— **Libertatea artistică**

Metode de lucru: conferință, urmată de concluzii conexe ale Consiliului.

^(*) Orientările generale privind metodele de lucru sunt prevăzute în anexa B.

^(*) <https://en.unesco.org/creativity/governance/status-artist>.

Motive: Libertatea artistică este o parte fundamentală a operei culturale, iar protecția libertății artistice s-a dovedit a fi un element important în ceea ce privește consolidarea legăturii dintre cultură și democrație. Artiștii și părțile interesate din sectorul cultural se confruntă cu provocări noi și din ce în ce mai dificile. Prin urmare, este extrem de important să se depună eforturi comune pentru a li se permite artiștilor și actorilor culturali să își exercite liber profesiile în întreaga UE. Acest aspect nu numai că se referă la termene și condiții pentru artiști, ci determină și ce voci se vor face auzite.

Rezultate scontate: schimb de idei și de bune practici prin discutarea diferitelor perspective și a elaborării de politici în vederea stimulării schimbării pozitive.

— Stimularea transformării digitale a sectoarelor culturale și creative

Metode de lucru: conferință, eventual urmată de concluzii conexe ale Consiliului.

Motive: Digitalizarea a dus la o transformare profundă a sectoarelor culturale și creative în ultimul deceniu. Aceasta a produs schimbări fundamentale în modul în care își desfășoară activitatea profesioniștii din aceste sectoare și în relațiile dintre aceștia și cu publicul lor. Cu toate acestea, fragmentarea eforturilor și lipsa unei colaborări la scară mai largă împiedică o abordare fermă și suplă a transformării digitale.

Rezultate scontate: schimb de experiență pentru identificarea celor mai bune practici transferabile în vederea promovării unei transformări digitale coerente și durabile la nivelul SCC.

— Stimularea tranziției verzi a sectoarelor culturale și creative, cu un accent special pe criza energetică

Metode de lucru: atelier (ateliere)/MDC, un exercițiu de reexaminare a situației în ceea ce privește criza energetică pentru partajarea de bune practici.

Motive: În cadrul tranziției verzi, SCC nu trebuie lăsate în urmă. Ele trebuie să își consolideze contribuția la un viitor durabil și să joace un rol activ în tranziția verde, în acțiunile climatice și în redresarea Europei, cu un accent specific pe actuala criză energetică, ținând seama, în același timp, de diversitatea și caracteristicile geografice ale Uniunii. A fost deja testată o gamă largă de practici și inițiative. Activitatea desfășurată în cadrul acestei acțiuni ar trebui să reflecte rezultatele grupurilor MDC privind dimensiunea culturală a dezvoltării durabile și privind consolidarea rezilienței patrimoniului cultural la schimbările climatice. Schimbul de experiență în ceea ce privește MRR pentru acest subiect ar trebui de asemenea luat în considerare.

Rezultate scontate: schimb de experiență și identificarea de bune practici transferabile în SCC (în special în domeniul artelor spectacolului, al muzicii, al muzeelor, al producției cinematografice), inclusiv în ceea ce privește calculatoarele de CO₂; sprijinirea eforturilor SCC de a se adapta la tranziția verde.

— Consolidarea dimensiunii culturale și creative în sectorul european al jocurilor video

Metode de lucru: o serie de mese rotunde și/sau reuniuni la nivel de grupuri de reflecție.

Motive: Ca urmare a concluziilor Consiliului referitoare la o strategie europeană pentru ecosistemul industriilor culturale și creative, precum și a raportului din proprie inițiativă al Parlamentului European și a proiectului său pilot privind jocurile video, discuțiile la nivel european pot identifica modalități de sprijinire a dimensiunii culturale și creative în sectorul european al jocurilor video, care se află în avangarda noilor practici culturale din mediul digital. Aceste discuții ar putea examina de asemenea aspecte legate de: mecanismele de finanțare, în special pentru IMM-uri și start-upuri, independența, libertatea de creație și diversitatea expresiilor culturale, competențe și formare, inovarea creativă și tehnologică, noile utilizări ale jocurilor video în vederea sprijinirii accesului la cultură, rolul jocurilor video în scopuri educaționale etc.

Rezultate scontate: recomandări privind sprijinirea dimensiunii culturale și creative a sectorului european al jocurilor video și consolidarea colaborării dintre părțile interesate care activează la nivel european în acest domeniu.

b) Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate

— Cultura și promovarea democrației: către cetățenia culturală în Europa

Metode de lucru: învățarea *inter pares* și o posibilă conferință care să reunească responsabili de elaborarea politicilor și părțile interesate relevante din sectoarele culturale și educaționale.

Motive: În spiritul Cartei de la Porto Santo și pe baza studiului comandat în cadrul Planului de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2019-2022, este necesar să se intensifice și să se extindă participarea cetățenilor, în special în rândul generațiilor mai tinere, și să se legitimizeze procesele decizionale, implicându-se întreaga comunitate în procesul decizional, creație, producție, comunicare, mediere și concretizare. Trebuie create sinergii transsectoriale între școli, organizațiile culturale, societatea civilă și alți actori pentru a se valorifica pe deplin potențialul transformator al culturii pentru consolidarea democrației.

Rezultate scontate: schimb de experiență și selectarea unor exemple de bune practici.

— Cultura și sănătatea

Metode de lucru: posibilă conferință, posibile reuniuni informale ale funcționarilor din ministerele culturii și din ministerele sănătății, grup MDC pe termen scurt privind includerea culturii în politicile din domeniul sănătății – schimb de bune practici cu un accent special pe sănătatea mintală.

Motive: Activitățile culturale pot sprijini prevenirea bolilor, promovarea sănătății, precum și gestionarea și tratarea bolilor. Activitățile culturale oferă o abordare globală și au un impact pozitiv asupra persoanelor de toate vârstele și din toate mediile, îmbunătățesc calitatea vieții oamenilor și sporesc sănătatea și bunăstarea generală a persoanelor și a comunităților. Există de asemenea un impact economic semnificativ. MDC poate valorifica rezultatele acțiunii de pregătire „Cultura pentru sănătate” din 2022, precum și cercetările și lucrările anterioare întreprinse pe această temă.

Rezultate scontate: sporirea gradului de sensibilizare cu privire la efectele pozitive ale culturii și crearea unei cooperări transsectoriale sporite între factorii de decizie; recomandări pentru punerea în aplicare a practicilor culturale participative, cu accent pe sănătatea mintală; continuarea inventarierii bunelor practici.

— Construirea de punți: consolidarea rolurilor multiple ale bibliotecilor ca puncte de acces către operele culturale, competențe și valorile europene și ca mijloace de transmitere a acestora

Metode de lucru: grup MDC, ateliere de lucru, conferință.

Motive: Bibliotecile joacă un rol esențial în peisajul democratic, social, cultural și educațional al Europei la toate nivelurile. Ele aduc o contribuție semnificativă la consolidarea democrației, la implicarea cetățenilor și la activitățile de participare publică în întreaga UE, inclusiv în zonele rurale și îndepărtate, inclusiv în regiunile ultraperiferice. Bibliotecile sunt deschise unor grupuri diverse, dezvoltă programe și activități care reflectă provocările actuale ale societății și oferă acces la informații pluraliste și fiabile și la conținut cultural divers în medii sigure și accesibile. Sunt puncte esențiale de acces la datele locale și indigene, cunoștințe, cercetare și cultură.

Rezultate scontate: inițierea unei dezbateri cuprinzătoare și explorarea domeniilor de promovare și consolidare a bibliotecilor, identificarea diferitelor dimensiuni și domenii cu potențial și analizarea liniilor de finanțare din cadrul programelor UE, reunirea persoanelor responsabile de elaborarea politicilor și a specialiștilor din domeniul bibliotecilor, explorarea de posibilități de formare și de activități suplimentare pentru specialiști.

— Protecția copiilor și a tinerilor împotriva conținutului dăunător pe platformele digitale

Metode de lucru: atelier (ateliere)/masă rotundă (mese rotunde).

Motive: În prezent, copiii și tinerii sunt prezenți în număr mare pe platformele digitale, care au un enorm potențial pozitiv. Acest lucru sporește însă și riscul ca grupurile vulnerabile să fie expuse la conținut dăunător sau la dezinformare, precum și riscul de dependență. Este posibil să se valorifice strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii”, Actul legislativ privind serviciile digitale (ASD) și normele privind protecția minorilor prevăzute în Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV). În plus, pentru a se proteja copiii și tinerii împotriva conținutului dăunător, alfabetizarea mediatică și înțelegerea critică a mass-mediei și a platformelor sunt deosebit de importante și relevante.

Rezultate scontate: identificarea și sprijinirea bunelor practici pentru a se asigura protecția și capacitatea copiilor și a tinerilor în mediul online, atât în statele membre, cât și la nivelul UE.

— Potențialul conținutului cultural european diversificat de a fi descoperit în mediul digital

Metode de lucru: studiu tehnic și/sau atelier.

Motive: Potențialul conținutului cultural de a fi descoperit depinde de modul în care au fost produse și documentate datele, precum și, de asemenea, de gestionarea conținutului de către marile platforme, care acționează în calitate de controlori de acces. Conținutul european trebuie să poată fi descoperit, nu doar să fie să pur și simplu prezent online. Este esențial să se valorifice activitățile și consultările existente (de exemplu, Media Outlook, Observatorul European al Audiovizualului, Europeana), să se înțeleagă mai bine impactul pe care practicile de stabilire a priorităților în materie de conținut, recomandările bazate pe algoritmi, precum și strategiile de selectare și prezentare îl au asupra diversității culturale și lingvistice și să se găsească soluții comune pentru a se spori expunerea conținutului european online de înaltă calitate, inclusiv a unor modele adecvate de venituri bazate pe date.

Rezultate scontate: recomandări; revizuirea proiectelor inovatoare și a instrumentelor specifice, dar și a dificultăților în ceea ce privește accesul la conținut (inclusiv al persoanele cu dizabilități sau al celor cu venituri mai mici), cu accent pe sectoarele mai puțin explorate și mai puțin reglementate, cum ar fi muzica sau cărțile.

c) **Cultura pentru planetă: valorificarea puterii culturii**

— **Statistici culturale – formarea rezilienței în și prin cultură**

Metode de lucru: serii de ateliere și/sau activități de învățare *inter pares*, discuții cu Eurostatul și cu birourile de statistică ale statelor membre ale UE.

Motive: Pandemia de COVID-19 a evidențiat mai multe provocări și vulnerabilități structurale în sectoarele culturale și creative. La nivelul național și la nivelul UE, au fost deja adoptate măsuri de sprijin importante, dar mai trebuie luate măsuri suplimentare, cum ar fi intensificarea schimbului de bune practici între statele membre și elaborarea unui set de statistici culturale fiabile, comparabile în întreaga UE, inclusiv privind inegalitățile de gen în SCC. Este important să se valorifice rezultatele proiectului-pilot „Evaluarea sectoarelor culturale și creative în Europa” din 2022 și să se lucreze în strânsă colaborare cu Eurostatul.

Rezultate scontate: schimb de bune practici între statele membre; identificarea și elaborarea unui set de statistici armonizate și comparabile la nivelul UE, care să acopere aspecte legate de egalitatea de gen, dimensiunea muncii, sprijinul economic acordat sectorului în cauză și participarea culturală, cu defalcări social-demografice relevante.

— **Guvernanța culturală**

Metode de lucru: reuniune la nivel de grup de reflecție, urmată eventual de concluzii conexe ale Consiliului.

Motive: Lumea se confruntă în prezent cu o multitudine de schimbări rapide. Prin urmare, sunt necesare noi modalități de gândire și abordări inovatoare, abordări transversale și integrate privind guvernanța culturală, bazate pe evoluțiile recente, cercetare și inovare, sunt considerate necesare pentru a plasa cultura în centrul vieții publice.

Rezultate scontate: dezvoltarea unui nou model de guvernanță culturală care să propună abordări orientate spre viitor în vederea tratării în mod global a provocărilor actuale.

— **Acțiuni climatice prin cultură, inclusiv prin artă și prin patrimoniul cultural**

Metode de lucru: acțiuni ulterioare rapoartelor MDC din 2022; ateliere, eventual urmate de concluzii conexe ale Consiliului.

Motive: Cultura, inclusiv artele și patrimoniul cultural, poate juca un rol esențial în declanșarea acțiunilor climatice și în promovarea unor modele durabile de consum și de producție. Cultura poate juca un rol activ în acțiunile climatice și poate stimula o schimbare de mentalitate în direcția crizei climatice. Patrimoniul nostru cultural poate fi protejat prin schimbul de bune practici privind măsurile specifice de protecție și, în același timp, poate fi o sursă de bune practici și de cunoștințe privind adaptarea la schimbările climatice. Cooperarea ar trebui să se bazeze pe rapoartele MDC privind consolidarea rezilienței patrimoniului cultural la schimbările climatice și pe dimensiunea culturală a dezvoltării durabile.

Rezultate scontate: schimb de cunoștințe privind abordările artistice și culturale inovatoare, inclusiv măsurile din cadrul MRR, pentru a se aborda criza climatică și a se contribui la transformarea comportamentului în vederea abordării crizei climatice; realizarea de progrese în cercetarea finanțată de UE pe această temă.

— **Un mediu de viață de înaltă calitate pentru toți**

Metode de lucru: reuniuni ale directorilor europeni pentru politici arhitecturale (DEPA); promovarea inițiativei NBE prin schimburi post-MDC între rețele de experți; posibila organizare a unei conferințe europene privind politicile arhitecturale.

Motive: În conformitate cu activitatea și raportul grupului MDC al experților din statele membre ale UE privind investițiile într-o arhitectură și un mediu de viață de înaltă calitate pentru toți (2021) și cu Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei NBE (2021), DEPA se reunește în cursul fiecărei președinții a Consiliului pentru a lua în considerare posibile inițiative menite să asigure un mediu de viață de înaltă calitate pentru toți, inclusiv pentru cei care locuiesc în zone rurale și îndepărtate, cum ar fi regiunile ultraperiferice. Reuniunile DEPA s-ar putea axa în special pe subiecte precum calitatea locuințelor de mâine, restaurarea, renovarea și reutilizarea adaptată a patrimoniului cultural, precum și îmbunătățirea concursurilor de arhitectură și a achizițiilor publice. Este esențial să se creeze sinergii cu rețeaua NBE.

Rezultate scontate: schimb de bune practici între DEPA; trecerea în revistă a cadrelor legislative existente și a inițiativelor relevante din domeniu și, eventual, inițierea unui proces de monitorizare și promovare a includerii unor standarde de înaltă calitate în politicile și programele noi, precum și în cele revizuite; acțiuni legate de NBE.

— Salvagardarea patrimoniului împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om

Metode de lucru: activități de învățare *inter pares* (atelier, vizite) și/sau conferință.

Motive: Dezastrele și crizele naturale și provocate de om (cum ar fi schimbările climatice, pandemia de COVID-19 și războiul Rusiei împotriva Ucrainei) necesită competențe consolidate de evaluare a riscurilor, o pregătire îmbunătățită în caz de dezastre și acțiuni coordonate în cadrul unei abordări transversale în vederea salvagărdării patrimoniului cultural, inclusiv a patrimoniului cultural imaterial. Este necesar ca, odată cu valorificarea lucrărilor existente, să se continue și integrarea patrimoniului cultural în politici și inițiative mai ample la toate nivelurile și să se recurgă la platformele europene comune existente și la elaborarea de proiecte (cum ar fi Cloudul european de colaborare pentru patrimoniul cultural sau HEREIN) pentru schimburi, discuții și partajare de cunoștințe și expertiză privind pregătirea pentru riscuri și gestionarea acestora, precum și recuperarea și reabilitarea patrimoniului cultural.

Rezultate scontate: consolidarea capacităților și a competențelor părților interesate; realizarea unui inventar cuprinzător al manualelor, al orientărilor și al metodologiei relevante la nivel european pentru a se facilita elaborarea și punerea în aplicare efective ale măsurilor de pregătire pentru situații de risc și de urgență în și de către statele membre.

— Schimbul de informații între profesioniștii din domeniul patrimoniului cultural și autoritățile competente în materie de bunuri culturale cu privire la combaterea traficului de bunuri culturale

Metode de lucru: o serie de ateliere complementare viitorului Plan de acțiune al UE împotriva traficului de bunuri culturale pentru perioada 2023-2027 și/sau activități de învățare *inter pares*.

Motive: Legislația UE privind importul și exportul de bunuri culturale abordează provocările legate de traficul transfrontalier în ceea ce privește protecția patrimoniului cultural. Autoritățile competente se confruntă cu mai multe provocări (metode de verificare, documentație, analiza datelor, înțelegerea modului în care funcționează piața obiectelor de artă, inclusiv trecerea acestora la mediul online etc.). Este esențial să se asigure o cooperare eficientă între toți actorii implicați, inclusiv ministerele culturii, instituțiile regionale și locale, profesioniștii din domeniul patrimoniului cultural, agențiile de aplicare a legii, forțele de poliție speciale, autoritățile vamale și judiciare și profesioniștii de pe piața obiectelor de artă.

Rezultate scontate: evaluarea și îmbunătățirea cooperării dintre actorii implicați, obținerea de informații cu privire la metodele de lucru ale celeilalte părți, identificarea riscurilor și a problemelor, precum și elaborarea unor posibile recomandări de îmbunătățire.

d) Cultura pentru parteneriatele cocreative: consolidarea dimensiunii culturale a relațiilor externe ale UE

— Guvernanța abordării strategice a UE în ceea ce privește cadrul și relațiile culturale internaționale

Metode de lucru: MDC pe termen scurt, reuniuni la nivel de înalți funcționari.

Motive: Rolul culturii în relațiile externe a fost consacrat într-o serie de documente de referință elaborate recent în cadrul UE. Cu toate acestea, coordonarea și reducerea decalajelor dintre diferitele părți interesate implicate în punerea în aplicare rămâne o provocare la toate nivelurile, atât pentru UE, cât și pentru statele membre. Prin urmare, este necesară structurarea cooperării dintre toți actorii relevanți și consolidarea egalității în materie de interese, inclusiv în ceea ce privește artiștii și profesioniștii din domeniul culturii. Ținând cont de principiul cocreării în relațiile externe ale UE, metodele de lucru trebuie să fie adaptate în continuu la o modelare coerentă a deciziilor, inclusiv pentru definirea priorităților regionale și tematice (de exemplu, în contextul parteneriatelor cu țările candidate) sau la pregătirea acțiunilor emblematică ale UE (de exemplu, târguri de carte, expoziții mondiale, târguri și festivaluri etc.).

Rezultate scontate: o metodologie transversală și incluzivă, inclusiv propuneri pentru viitoarele structuri și metode de lucru care ar asigura un proces de cooperare culturală consolidat, coerent și pe termen mai lung în relațiile culturale internaționale, implicând toate părțile interesate relevante.

— **Conservarea patrimoniului cultural și consolidarea capacității de acțiune a SCC locale în Ucraina**

Metode de lucru: reuniuni la nivel de grup de experți sau grup de reflecție conduse de Comisie și activități de învățare *inter pares*/de formare, reuniuni cu reprezentanțele permanente.

Motive: Războiul Rusiei împotriva Ucrainei a distrus și a deteriorat patrimoniul cultural și instituțiile culturale din Ucraina și le-a expus unei amenințări considerabile de noi distrugerii și daune, făcându-le totodată să cadă pradă traficului. Prin urmare, ar trebui sprijinite eforturile de conservare și protejare. Procesul de reconstrucție și redresare ar trebui să se desfășoare prin consolidarea capacităților și a expertizei Ucrainei și ar trebui să se bazeze pe norme naționale, internaționale și europene, pe texte de stabilire a standardelor, pe principii (cum ar fi NBE) și pe lecțiile învățate și să fie în concordanță cu principiile europene în materie de calitate care sunt aplicabile intervențiilor finanțate de UE și care au un potențial impact asupra patrimoniului cultural ⁽⁴⁾. În același fel, actorii și profesioniștii din domeniile culturale și creative ucrainene au nevoie de sprijin deoarece se confruntă în continuare cu multe dificultăți în activitățile lor. În spiritul cocreării, cooperarea culturală cu Ucraina ar trebui, prin urmare, să vizeze consolidarea rezilienței SCC, precum și a capacității acestora de a susține un peisaj dinamic al culturii și al artelor.

Rezultate scontate: evaluarea posibilelor măsuri comune, sinergii și bune practici pentru conservarea, protecția și reconstrucția patrimoniului cultural și a instituțiilor culturale din Ucraina și pentru sprijinirea actorilor din domeniile culturale și creative ucrainene.

— **Rolul culturii și al profesioniștilor din domeniul culturii în promovarea și apărarea democrației și a drepturilor omului în contexte delicate**

Metode de lucru: posibile reuniuni comune cu grupurile de lucru relevante ale Consiliului, conferință/seminar comun(ă) de reevaluare a situației cu Parlamentul European, Consiliul Europei, UNESCO și societatea civilă.

Motive: Raportul anual pe 2021 privind drepturile omului și democrația în lume, redactat de SEAE, indică contextul mondial al regresului democratic și al încălcărilor pe scară largă ale drepturilor omului la nivel internațional. Acest lucru îi afectează de asemenea pe profesioniștii din domeniile culturale și creative din țări terțe care se implică în apărarea democrației, a drepturilor omului, a libertății de exprimare artistică etc. Deși UE promovează deja respectarea drepturilor culturale și a diversității în țările terțe, ar putea fi explorată posibilitatea unui sprijin mai bine direcționat și mai sistematic, ținându-se cont de implicarea Consiliului Europei, ale UNESCO și ale Parlamentului European în acest domeniu.

Rezultate scontate: prezentare generală cuprinzătoare a situațiilor, a nevoilor etc. referitoare la apărătorii culturali ai drepturilor omului.

⁽⁴⁾ <https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/regional-activities-europe/58799-european-quality-principles-for-eu-funded-interventions-with-potential-impact-upon-cultural-heritage>

Calendar orientativ al Planului de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026

Prioritate	Acțiune	2023		2024		2025		2026	
		Prima jumătate	A doua jumătate	Prima jumătate	A doua jumătate	Prima jumătate	A doua jumătate	Prima jumătate	A doua jumătate
a) Artiștii și profesioniștii din domeniul culturii: consolidarea capacității de acțiune a CSS	Statutul și condițiile de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniul cultural și creativ	Platformă (CE)		Atelier tematic		Atelier tematic		Atelier tematic sau Posibil conferință	
	Libertatea artistică	Conferință a președinției Concluzii ale Consiliului							
	Stimularea transformării digitale a SCC			Conferință a președinției Posibil concluzii ale Consiliului					
	Stimularea tranziției verzi a SCC, cu accent special pe criza energetică	Reevaluarea situației – criza energetică		MDC sau ateliere					
	Consolidarea dimensiunii culturale și creative în sectorul european al jocurilor video		Mese rotunde și/sau reuniuni la nivel de grupuri de reflecție						

	Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative	Reevaluarea situației							
	Concluziile Consiliului privind consolidarea schimburilor interculturale prin mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, precum și prin multilingvism în era digitală					Reevaluarea situației			
b) Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate	Cultura și promovarea democrației: către o cetățenie culturală în Europa	(Prezentarea studiului CE 2022 – program de lucru anterior)			Învățarea <i>inter pares</i>			Posibil conferință	
	Cultura și sănătatea		Posibil conferință Posibil reuniune informală la nivel de funcționari	Grup MDC (pe termen scurt)					
	Construirea de punți: consolidarea rolurilor multiple ale bibliotecilor ca puncte de acces către operele culturale, competențe și valorile europene și ca mijloace de transmitere a acestora	Atelier		Grup MDC			Atelier	Conferință	

	Protecția copiilor și a tinerilor împotriva conținutului dăunător pe platformele digitale						Atelier		
	Potențialul conținutului european diversificat de a fi descoperit în mediul digital	Studiu				Posibil atelier			
c) Cultura pentru planetă: valorificarea puterii culturale	Statistici culturale – formarea rezilienței în și prin cultură	Ateliere/învățare <i>inter pares</i> și discuții cu Eurostatul și birourile de statistică ale statelor membre ale UE							
	Guvernanța culturală							Reuniune la nivel de grup de reflecție Posibil concluzii ale Consiliului	
	Acțiuni climatice prin cultură, inclusiv artă și patrimoniul cultural			Posibil atelier		Posibil atelier		Atelier	Posibil concluzii ale Consiliului
		Realizarea de progrese în cercetarea finanțată de UE pe această temă							
	Un mediu de viață de înaltă calitate pentru toți	Reuniuni ale DEPA							
		Promovarea inițiativei NBE							
		Posibil conferință							
	Salvgardarea patrimoniului împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om			Învățarea <i>inter pares</i>		Posibil conferință			
	Schimbul de informații între profesioniștii din domeniul patrimoniului cultural și autoritățile competente în materie de bunuri culturale cu privire la combaterea traficului de bunuri culturale		Atelier/ învățare <i>inter pares</i>	Atelier/învățare <i>inter pares</i>	Atelier/învățare <i>inter pares</i>				

d) Cultura pentru parteneriatele cocreative: consolidarea dimensiunii culturale a relațiilor externe ale UE	Guvernanța abordării strategice a UE în ceea ce privește cadrul și relațiile culturale internaționale	Reuniuni la nivel de înalți funcționari					
		MDC pe termen scurt					
	Conservarea patrimoniului cultural și consolidarea capacității de acțiune a sectoarelor culturale și creative locale în Ucraina	Reuniuni la nivel de grup de experți sau grup de reflecție conduse de Comisie					
		Activități de învățare <i>inter pares</i> /de formare					
		Reuniuni cu reprezentanțele permanente					
	Rolul culturii și al profesioniștilor din domeniul culturii în promovarea și apărarea democrației și a drepturilor omului în contexte delicate			Conferință/seminar comun(ă) de reevaluare a situației (cu PE, CoE, UNESCO, societatea civilă)			
		Reuniune comună cu grupul de lucru relevant al Consiliului					